

Zsidákovics óvodavezető

Érd, Csimota óvoda

Önfeledt Bábművészeti fesztivál Zentán

Az UNIMA, a Nemzetközi Bábművész Szövetség, 2002-ben egy iráni bábszínház, a DzhivadaZolfagariho művészeinek ötletére indítványozta, hogy március 21. legyen a bábművészek ünnepe. Ennek kapcsán 2003 óta szerte a világon, így természetesen Magyarországon is és határainkon túl is, e nap körül ünneplik meg a bábművészetet, különböző színes eseményekkel, váratlan helyszíneken, és néha szokatlan körülmények között.

A bábjáték a művészetek egyik ősi ága. Bármilyen életkorú néző számára színvonalas szórakozást és maradandó élményt képes nyújtani. Több ezer éves életutat hagyott már maga mögött.

Magyarországon elég korán, már a középkorban megjelenik a bábjáték, de a magyar bábjátás igazán a II. világháború után lendült fel.

A délszláv térségben, pl. Zentán, 1952-ben kezdtek foglalkozni a bábjátással az Ifjúsági Kultúregyesület keretében.

A gyermekek egyik kedvenc játékszere a babán kívül a bábu, amelyben a játék és a mese kapcsolódik össze. **A bábu a gyermek élő barátja.** A gyermek számára élőlény. Úgy érzi, hogy ugyanolyan tulajdonságai és igényei vannak, mint neki. Ezért bánik vele a gyermek úgy, mint valami élőlényel. A bábu szavai, és mindaz, ami vele történik, erősebben hatnak a gyermekre, mint annak az embernek a beszéde és cselekvése, aki a bábuk mozgását irányítja. A gyermek olyan tulajdonságokkal ruházza fel a szereplőket, amelyek belső igényéből fakadnak, miközben verbálisan néha nehezen tudná kifejezni, megfogalmazni ezeket a számára problémákat jelentő érzéseket. Hiszen még nincs olyan gazdag aktív szókincs birtokában, amelynek segítségével ezt kifejezésre tudná juttatni.

A báb személyiségformáló hatása nagyon sokrétű.

Komplex hatása abban rejlik, hogy sokféle képességet fejleszt, annak is, aki nézi és annak is, aki játssza:

- Segít a kapcsolatok alakításában, a szociális képességek formálásában, a gyermek érzékenységének a megnyilvánulásában (pl. a rejtett agresszió, a fokozott ingerlékenység, a mások feletti hatalmaskodás, a szeszélyesség, az ellenségeskedés hamar felszínre kerül, de ugyanígy a gátoltság, a féltékenység, a túlzott engedelmesség és a bohóckodás is);
- Segít az erkölcsi tulajdonságok alakításában, tehát jellemet és akaratot formáló eszköz is;
- Pozitív hatással van a gyermek beszédképességére, kommunikációs formáira;
- Esztétikai hatásának köszönhetően alkalmas eszköze a vizuális nevelésnek;

- Mivel a bábu élőként hat, így fejleszti a gyermek érzelmi, akarati életét és fantáziavilágát, a képzeletét, a figyelmét, az emlékezetét;
- Erősíti a megosztott figyelem tartósságát, a gondolkodási folyamatokat;
- Fejleszti az értelmi funkciót, segíti az ismeretszerzést.

Ezért fogadtam március elején örömmel a meghívást dr. Szőke Annától a Vajdasági Óvodapedagógiai Egyesület elnökétől, a Bábművészet Világnapja alkalmából (március 21.) a már hagyományosan Zentán megrendezésre kerülő XIII. Vajdasági Bábfesztiválra.

A rendezvényre **március 18-án**, szombaton került sor, amelyre óvodai bábjátszó csoportok jelentkezhettek.

Felvonulással kezdtük a programot: óvodapedagógusok, gyermekek, szülők bábokkal indultunk a zentai **Hófehérke Óvoda** épülete elől. A felvonulás **célja az volt**, hogy a résztvevők ráirányítsák a figyelmet a magyar nyelvű bábművészetre, annak sokszínűségére, különösképpen az óvodai nevelés területén. Persze, a rendőrség éppen szolgálatban lévő kollegái egyszer-kétszer megállították Kopasz Ildikót, az óvoda igazgatóját a felvonuló sor hosszúsága miatt. De rendben lezajlott, a városlakók kíváncsi szemeitől, érdeklődésétől is kísérve.

Az előadásokon egy-egy bábdarabbal lépett fel:

- **Óbecse és Magyarkanizsa** bábjátékos csoportja, szerb és magyar nyelven felnőttek előadásával,
- **Zentáról** egy felnőtt csoport és két gyermekcsoport mutatott be előadást, szerb és magyar nyelven,
- **Kishegyes** egy magyar nyelvű előadással örvendeztette meg a nézőközönséget.

Nagyon változatos, szellemes témákat öleltek fel a bábdarabok. Mindegyik előadás élvezetes volt, jó megoldásokkal. Egyszerűség jellemezte, semmi olyan fölösleges nem volt, amit a bábművészet nem tűrne el.

- Némelyik előadás 2-3 mese elemeit ötvözte össze szellemesen. Egy előadásban pedig a mese hangulatát emelve, nagyon jól összekötötték a mesét a mai világ változásaival (diszkózene, telefonhasználat, rollerrel való közlekedés...). Ötletes megoldást volt, szép játékot láttunk pl. konyhai eszközök alkalmazásával egy másik bábdarabban.
- A zenei betétek (klasszikus zene, modern zene) is emelték a cselekmény hangulatát, élvezetesebbé tették a befogadást.

- A felnőtt előadókon érezni, látni lehetett, hogy ők is élvezték a játékokat, jól érezték magukat a szerepük megformálásában.
- Leegyszerűsített mondanivalókkal találkoztunk. A bábjáték nevelő célját, tanulságát sejteni, és inkább érezni lehetett, mintsem hallani. A tanulságok nem voltak erőltetettek, nem mondták ki őket direktben. A néző gyermekek nagyon élvezték, hogy bevonták őket is az előadásba.

Az előadásoknak a Hófehérke óvoda a tornatermében biztosított helyet. Ötletes megoldás és már jól bevált gyakorlatnak bizonyult, és a várakozási időt nagyban csökkentette az, hogy a tornaterem mindkét végét jól kihasználták. Amíg az egyik csoport szerepelt, addig a tornaterem végében már a következő játszó csoport állította fel a díszletet. A gyermekek csak megfordultak, és már nézhették is a soron következő előadást. A nézőtéren a gyermekek cserélődtek, ezzel lehetőséget adva, hogy minél több gyermek részese lehetett ennek a bábjáték varázslatnak. Látszott, hogy már van rutinja a szervező óvodának.

Az előadásokat a téli bábkurzuson dolgozták ki, készítették elő a bábcsoportok tagjai. Ott született meg a jelenlegi fesztivál alapja. A kurzuson, **Szőke Anna** - akinek javaslatára, kezdeményezésére indították el a bábfesztivált 2004-ben-, a kiejtésről és beszédképességről tartott előadásokat, **Tóth Irén** bábművész Nagybecskerekéről technikai és dramaturgiai segítséget nyújtott az óvónők számára.

Valamennyi báb és díszlet az óvó nénik kreativitását, kezűgyességét dicséri, hiszen mind saját alkotások. A jelmezek, a kosztümök, a maszkok is egyszerűek, nagyon kifejezőek voltak, esztétikusak, szép motívumokban bővelkedtek.

A rendezvény befejezéseként a zsűri (Az idei fesztivál bírálóbizottságának elnöke Tóth Irén bábművész Nagybecskerekéről, zsűritagok: dr. Szőke Anna Kishegyesről, és Zsidákovits Sándorné Százhalombattáról) értékelte az előadásokat. Tóth Irén bábművész élvezetes, lelkes szakmai meglátásaival segítette a bábozás még magasabb szintre emelését.

Ahogy Tóth Irén fogalmazott: „*Ti, a Bábművészet Világnapjából egy ünnepet készítettetek a szemnek és a léleknek egyaránt!*”

A bábfesztiválon úgy éreztem időnként, hogy ismét gyermek vagyok. Az asszociációs csatornák megnyíltak.

Köszönöm ezt a csodás élményt a zentai bábfesztivál szervezőinek, szereplőinek azzal a kívánsággal, hogy ez a művészeti ősi ág is tovább erősödjön, sikerüljön a legfiatalabb generációba is átplántálni a bábművészet iránti szeretetet.

Ahogy a magyar bábművészet egyik meghatározó személyisége, **Bródy Vera** idézte: „*A francia író-filozófustól, Denis Diderot-tól egyszer megkérdezték, mi az ember feladata az életben. Az, hogy boldog legyen – mondta, majd hozzátette: a legboldogabb ember az, aki a legtöbbet tudja adni embertársainak. Így hát ti, paravánon és rivaldán innen és túl, akik a legtöbbet adjátok embertársaitoknak, legyetek nagyon boldogok!*”

